

DET KONGELIGE
JUSTIS- OG POLITIDEPARTEMENT

Arbeids- og inkluderingsdepartementet
Postboks 8019 Dep
0030 OSLO

Arbeids- og inkluderingsdepartementet	
Saksnr.: 200606313	Dok.nr.: 34
Arbeidsnr.: 840.12	Dato: 15/2-07
Avd.: ARS 1.	Saksbehandler:
Tittel:	

Deres ref.
200606313-/HAM

Vår ref.
200609329 UA HBR

Dato
13.02.2007

Høring – Forslag til ny forskrift om identitetskort (id-kort) på bygge- og anleggsplasser

Justisdepartementet viser til Arbeids- og inkluderingsdepartementets brev 20. desember 2006.

Vi har følgende merknader:

1. Generelle kommentarer

Forskriften vil rette seg mot en stor brukergruppe og departementet bør derfor tilstrebe at innholdet i forskriften er lett tilgjengelig. Det fremgår av § 3 annet ledd at departementet bestemmer hvilke registreringspliktige opplysninger arbeidsgiver må ha avgitt til rette organ, før id-kort kan utstedes. Vi antar at en slik oversikt må fastsettes i forskrift og ser det som lite hensiktsmessig med to nivåer med forskrifter. Kunnskap om hvilke opplysningsplikter som må være oppfylt, er sentralt for at arbeidsgivere skal kunne innrette seg etter kravene i forskriften og oversikten bør derfor fremgå av den samme forskriften.

Vi antar at det bare vil være aktuelt å stille krav om registrering av opplysninger i det offentlige registeret som bidrar til å ivareta "sikkerhet, helse og arbeidsmiljø på bygge- og anleggsplasser", jf. forskriftens formålsbestemmelse.

I høringsnotatet legger departementet flere steder til grunn at ordningen er i samsvar med andre særlover, for eksempel personopplysningsloven. Siden regelverket reiser klare personvernsmessige spørsmål, hadde det vært ønskelig med en nærmere

redegjørelse for disse standpunktene. Tilsvarende situasjon oppstår i forhold til EØS-avtalen. Se nærmere om dette under punkt 5.

2. Forholdet til forvaltningslovens regler om enkeltvedtak

I spesialmerknadene til § 3 uttales det at nektelse av å utstede id-kort ikke vil være et enkeltvedtak fordi den private utstederen av kortene kun foretar en kontroll av at foretaket er registrert i de nødvendige registrene. Vi er ikke enige i denne vurderingen. Avgjørelsen om å utstede eller ikke å utstede id-kort vil ha rettsvirkninger for arbeidsgiveren. Når utstederen ikke kun produserer kortene på bestilling fra det offentlige, men også kontrollerer om vilkårene for å få kortet er oppfylt, er dette utøvelse av offentlig myndighet. Hvis det skjer feil i forbindelse med kontrollen, enten rene forglemmelser eller at utsteder tolker kravene som stilles til registrering galt, kan arbeidsgiver ha behov for klagerett. Hvis feilen ligger hos utsteder, vil det ikke løse problemet å kontakte de offentlige registrene, jf. omtale av problemstillingen på side 10 i høringsnotatet. Jo mindre skjønn som må utøves ved kontroll av om vilkårene er oppfylt, desto mindre grunn er det til å tro at negative vedtak vil bli påklagd i praksis. En eksplisitt adgang til å påklage nektelser av å utstede id-kort til f.eks. Arbeidstilsynet bør derfor overveies.

3. Brukerbetaling

Det fremgår av høringsnotatet på side 4 at det foreslås en "statlig brukerfinansiert id-kortordning". Vi forstår det slik at det er arbeidsgiverne som må dekke utgiftene ved utstedelsen av id-kortene. Det bør komme klart til uttrykk i forskriften.

4. Bruksområdet

Det fremgår av høringsnotatet at arbeidsgivere kan innføre id-kortordningen også for ansatte som ikke omfattes av kravene i forskriften. Vi har ikke sett på de personvernmessige sidene av dette, men understreker at en ny hjemmel i § 4-1 som hjemler opplysningsplikt for relevante myndigheter, også må dekke disse tilfellene.

I kommentarene til forskriften § 2 på side 6 i høringsnotatet vises det til at også private personer (forbrukere) som bygger eller utbedrer hus eller hytte, vil være omfattet av plikten til å ha id-kort. Det kunne med fordel fremgått klarere når private vil være omfattet av forskriften samt hvilke registreringsplikter den private må oppfylle. Må for eksempel en privatperson som engasjerer en byggemester til å oppføre en hytte på fjellet, påse at de som oppfører hytten har id-kort, og må for eksempel en person som får hjelp av noen ungdommer i nabolaget til å sette opp en enkel garasje i tre, sørge for at ungdommene har id-kort, eller vil man si at dette ikke er "virksomhet", jf. ordlyden?

5. Kortinnehavers ansvar

Det bør vurderes om kravet om at id-kortet skal bæres godt synlig, kan droppes. Det er muligens tilstrekkelig å pålegge at folk har det med seg og viser det frem på oppfordring.

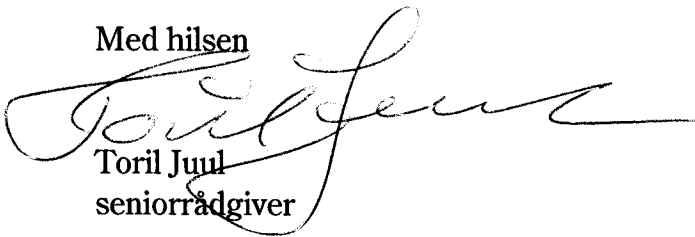
6. EØS-avtalen

Departementet uttaler i høringsnotatet på side 4 at de legger til grunn at forskriften vil være i samsvar med "de mulighetene som ligger innenfor de EU/EØS-rettslige skranker". Det er uklart for oss hvordan virksomheter fra EØS-land må gå frem i forhold til registrering, både med hensyn til hvilke registre de må registreres i og hvordan dette gjennomføres i praksis. Vi antar at det vil kunne være vanskelig for virksomheter å få oppdrag uten at de kan dokumentere at deres arbeidstakere har id-kort, selv om det er mulig å vise frem "papirkvittering som bevis på at kort er bestilt", jf. uttalelse i høringsnotatet på side 10. For utenlandske virksomhetene vil det være et konkurransehemmende element hvis det tar lang tid å få ordnet registrering og dermed også lang tid før id-kort kan utstedes. Selv om kravene som stilles kan begrunnes i legitime formål, stilles det også krav til proporsjonaliteten av tiltaket. Vi kan ikke se at departementet har vurdert dette. Vi har ikke tatt stilling til om kravene i forskriften vil falle inn under det nye tjenstedirektivet, men viser til de kravene som direktivet stiller til nasjonale godkjennelsesordninger i artikkel 9 flg.

7. Uttalelse fra Politidirektoratet

./ Justisdepartementet viser til vedlagte uttalelse fra Politidirektoratet.

Med hilsen

Toril Juul
seniorrådgiver

Helge Brunvoll
rådgiver